

7. *Нападівська Л. В.* Управлінський облік. Монографія. — Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2000. — 450 с.

8. *Павленко А. Ф., Чумаченко М. Г.* Трансформация курса «Экономический анализ деятельности предприятий». — К., 2001. — 88 с.

9. *Ткач В. И., Ткач М. В.* Управленческий учет: международный опыт. — М.: Финансы и статистика, 1994. — 144 с.

Цвєткова Н. М., канд. екон. наук, професор,
Національна академія статистики, обліку та аудиту

РОЛЬ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ

Економічна теорія є методологічною основою бухгалтерського обліку та інших економічних дисциплін. Вона досліджує систему економічних явищ і процесів, економічні закони і закономірності, наукові погляди на економічні системи, а також взаємозв'язок між економічними дисциплінами, які виробляють систему правил для практичної діяльності.

В сучасних умовах відбулися зміни в економічній теорії, які надали вплив на розвиток бухгалтерського обліку. Економічна теорія включає політичну економію, мікроекономічну теорію, макроекономічну теорію, інституціональну та еволюційну економічну теорію. Якщо політична економія досліджує закономірності глобалізації світової економіки, а також економічного розвитку, то мікроекономічна теорія вивчає теорію фірми, теорію організації ринків, теорію «людського» капіталу, теорію конкуренції та інші теорії і впливає на розвиток облікової системи. Макроекономічна теорія розглядає теорію національного рахівництва, теорію економічного росту, теорію грошей, теорію інфляції та інші, що впливає на розвиток статистичного обліку. Інституціональна та еволюційна економічна теорія досліджують теорію сучасної корпорації, теорію прав власності, теорію перехідної економіки та трансформації соціально-економічних систем, проблеми формування національної моделі економіки, що сприяє розвитку всіх економічних дисциплін.

Глобалізація світової економіки і фінансових ринків призвела до застосування міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) в різних країнах світу. Міжнародна практика показує,

що одним із факторів економічного розвитку є складання фінансової звітності за МСФЗ, що забезпечує інвесторів якісною інформацією, дає можливість співставляти фінансові звіти різних компаній світу, дозволяє вихід українських підприємств на зарубіжні ринки капіталу, зменшує затрати на підготовку звітності. Застосування МСФЗ сприяє притоку іноземних інвестицій і інтеграції економіки України в світову економіку, стабільності міжнародних фінансових ринків, розвитку міжнародного та національного права, співставленню статистичної інформації.

Практика показує, що здійснюється інтеграція бухгалтерського обліку з іншими економічними дисциплінами. Так, складання звітності за МСФЗ покращує систему управління в корпораціях. Єдині підходи до формування системи інформації впливають на методи фінансового менеджменту, економічного аналізу та контролю, полегшують складання консолідованої звітності транснаціональних корпорацій. Відбувся розвиток системи планування, на підприємствах України складають бізнес-плани, стратегічні плани та ін.

Складання звітності за стандартами призвело до розвитку системи економічного аналізу. Виникли такі види аналізу як фінансовий, інвестиційний, сегментний, а також стратегічний аналіз. Вченими України та зарубіжжя розроблені методики аналізу фінансового стану та фінансових результатів, фінансової стійкості на ринках капіталу, оцінки використання фінансових ресурсів, ефективності інвестиційної діяльності та інші. На практиці це дає можливість обґрунтовувати фінансову та інвестиційну політику компаній, приймати правильні поточні та стратегічні рішення за видами діяльності. Без системи обліку операційної, фінансової та інвестиційної діяльності, складання звітності за сегментами такий аналіз не був би можливим.

Формування інформації в управлінському обліку сприяло розвитку методики управлінського аналізу, який досліджує взаємозв'язок собівартості, обсягу продукції та прибутку, що дає можливість обґрунтовано приймати рішення за видами продукції (робіт, послуг) та підрозділами роботи компаній. Практика роботи підприємств України свідчить про ефективність застосування маржинального аналізу.

Фінансовий облік за стандартами сприяє розвитку системи контролю. Так, в Україні у 2003 році впроваджені Міжнародні стандарти аудиту, здійснюється сертифікація аудиторів за міжнародними вимогами. МСА оказали вплив на розробку методик як зовнішнього, так і внутрішнього аудиту.

Отже, впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні буде сприяти інвестиційній привабливості та конкурентоспроможності підприємств на міжнародних ринках капіталу, а також покращенню системи фінансового менеджменту, аналізу та контролю. На наш погляд, подальші наукові дослідження пов'язані з удосконаленням системи стандартів бухгалтерського обліку та аудиту в Україні і впровадженням системи міжнародних стандартів підготовки професійних бухгалтерів, що на новий рівень поставить роль бухгалтерської професії. В умовах застосування міжнародних стандартів актуальними будуть дослідження проблеми інтеграції різних економічних дисциплін.

Література

1. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) 2004. Частина 1 / За ред. Голова С. Ф. — К., 2005. — 1272 с.
2. Голова С. Міжнародні стандарти фінансової звітності: зміни та поширення // Бухгалтерський облік та аудит. — 2009. — № 8—9. — С. 43—54.

Януш М. В., студентка,
Лисенко Н. М., канд. екон. наук, професор,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ТРАНСФОРМАЦІЯ ВІДНОСИН ВЛАСНОСТІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ОБЛІК ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ

Трансформація відносин власності в сучасних умовах розвитку ринкової економіки проявляється через систему соціально-економічних відносин відчуження-присвоєння (в т.ч. первинного привласнення), обумовленого здатністю ринку автоматично витіснити (чи замінювати) відносини та елементи централізованої системи управління економікою, оскільки держава практично не проявляє активної участі в процесах реформування відносин власності. Характерний для економіки України шлях роздержавлення та приватизації державної власності обумовив трансформацію відносин власності економіки адміністративно-командного типу, тобто перетворення державної в інші форми власності [1, 2]. Як зазначали науковці Рибалкін В. О., Лазня І. В. [3] це пов'язано з